TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. gegužės 5 d.*

Sujungtose bylose C-230/09 ir C-231/09

dėl *Bundesfinanzhof* (Vokietija) 2009 m. kovo 31 d. nutartimis, kurias Teisingumo Teismas gavo 2009 m. birželio 25 d., pagal EB 234 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Hauptzollamt Koblenz (C-230/09)

prieš

Kurt Etling und Thomas Etling in GbR,

dalyvaujant

Bundesministerium der Finanzen,

ir

* Proceso kalba: vokiečių.

Hauptzollamt Oldenburg (C-231/09)

prieš

Theodor Aissen,

Hermann Rohaan,

dalyvaujant

Bundesministerium der Finanzen,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai A. Borg Barthet, M. Ilešič (pranešėjas), M. Safjan ir M. Berger,

generalinis advokatas J. Mazák,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. gegužės 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Hauptzollamt Koblenz*, atstovaujamos Regierungsdirektor C. Busse,

— *Kurt Etling und Thomas Etling in GbR*, atstovaujamos advokato G. Zulauf,

— *Hauptzollamt Oldenburg*, atstovaujamos *Regierungsdirektoren* A. Kramer ir W. Uhlig,

— T. Aissen, atstovaujamo advokato A. Enninga,

— H. Rohaan, atstovaujamo advokato D. Schuhmacher,

— Europos Komisijos, atstovaujamos G. von Rintelen ir H. Tserepa-Lacombe,

susipažinęs su 2010 m. rugsėjo 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą susiję su 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1788/2003, nustatančio mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje (OL L 270, p. 123; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t., p. 391), iš dalies pakeisto 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2217/2004 (OL L 375, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1788/2003), išaiškinimu.

2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant ginčus byloje C-230/09 tarp *Hauptzollamt Koblenz* (Koblenco pagrindinė muitinė) ir *Kurt und Thomas Etling in GbR*, taip pat byloje C-231/09 tarp *Hauptzollamt Oldenburg* (Oldenburgo pagrindinė muitinė) ir T. Aissen bei H. Rohaan dėl atitinkamai, viena vertus, referencinio kiekio, pagal kurį nustatoma priemokos už pieno produktus suma, nustatymo ir, kita vertus, pagrindo, pagal kurį nustatomas dalyvavimas perskirstant nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį, nustatymo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

Apmokestinimo srities teisės aktai, susiję su pieno produktų sektoriumi

3 1984 m. dėl pasiūlos ir paklausos pusiausvyros pieno sektoriuje nebuvimo 1984 m. kovo 31 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 856/84, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EEB) Nr. 804/68 dėl bendro pieno ir pieno produktų rinkos organizavimo (OL L 90, p. 10), šiame sektoriuje buvo nustatyta papildomo mokesčio schema, pagrįsta principu, kad mokestis yra mokėtinas už pieno kiekį ir (ar) pieno ekvivalentą, kuris viršija nustatytą referencinį kiekį.

4 Tą pačią dieną buvo priimtas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 857/84, nustatantis bendrąsias Reglamento Nr. 804/68 5c straipsnyje numatyto mokesčio taikymo taisykles pieno ir pieno produktų sektoriuje (OL L 90, p. 13).

5 Papildomo mokesčio schema buvo pratęsta keletą kartų, be kita ko, 1992 m. gruodžio 28 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3950/92, nustatančiu papildomą mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje (OL L 405, p. 1), pakeistu keletą kartų.

6 Būtent siekiant paprastumo ir aiškumo pastarasis reglamentas buvo panaikintas ir pakeistas Reglamentu Nr. 1788/2003, kuris, savo ruožtu, buvo panaikintas ir pakeistas

2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1234/2007, nustatančiu bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas) (OL L 299, p. 1), įsigaliojusiu 2008 m. balandžio 1 dieną. Tačiau pagrindines bylas reglamentuoja *ratione temporis* Reglamentas Nr. 1788/2003.

7 Reglamento Nr. 1788/2003 5, 10 ir 14 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(5) Mokestis turi būti atgrasančio dydžio ir valstybės narės jį turi sumokėti kuo skubiau po to, kai viršijamas nacionalinis referencinis kiekis. Po to mokėjimo naštą valstybės narės paskirsto gamintojams, dėl kurių atsirado šis perviršis. Pastarosios [pastarieji] privalo įsipareigoti valstybei narei mokėti įnašą į mokestį tik dėl to, kad viršijo turimą kiekį.

<...>

(10) <...> Kiekių suma, kurią valstybės narės priskiria gamintojams, negali viršyti nacionalinių referencinių kiekių. <...>

<...>

(14) Siekiant, kad schemos administravimas vyktų pakankamai lanksčiai, valstybės narės turėtų leisti nepanaudotus referencinius kiekius laikotarpio pabaigoje perskirstyti nacionaliniu lygiu arba supirkėjams."

8 Reglamente Nr. 1788/2003 nustatomos kiekvieno nacionalinio kiekio paskirstymo gamintojams numatant individualius referencinius kiekius taisyklės.

9 Šio reglamento 4 straipsnyje numatyta:

„Visas mokestis paskirstomas pagal 10 ir 12 straipsnių nuostatas gamintojams, kurie viršijo bet kuriuos nacionalinius referencinius kiekius, minimus 1 straipsnio 2 dalyje.

Nepažeidžiant 10 straipsnio 3 dalies ir 12 straipsnio 1 dalies, gamintojai įsipareigoja valstybei narei mokėti įnašą į mokestį, apskaičiuotą pagal 3 skyriaus nuostatas, vien dėl to, kad viršijo turimus referencinius kiekius.“

10 Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnyje nustatyta:

„Šiame reglamente:

<...>

i) „nacionalinis referencinis kiekis“ – referencinis kiekis, nustatytas kiekvienai valstybei narei I priede;

j) „individualus referencinis kiekis“ – gamintojo referencinis kiekis bet kurio dvylikos mėnesių laikotarpio balandžio 1 d.;

k) „turimas referencinis kiekis“ – referencinis kiekis, kurį gamintojas turi dvylikos mėnesių laikotarpio, kuriam skaičiuojamas mokestis, kovo 31 d., atsižvelgus į visus šiame reglamente numatytus perdavimus, pardavimus, perskaičiavimus ir laikinai pakeistus paskirstymus, kurie buvo atlikti per tą dvylikos mėnesių laikotarpį.“

11 Pagal Reglamento Nr. 1788/2003 6 straipsnio 5 dalį:

„Individualūs kiekvieno atitinkamo dvylikos mėnesių laikotarpio referenciniai kiekiai prireikus keičiami, kad kiekvienos valstybės narės individualių referencinių kiekių, skirtų pristatymams ir pardavimams tiesiogiai vartoti, suma neviršytų atitinkamos nacionalinio referencinio kiekio dalies, pakoreguotos pagal 8 straipsnį, atsižvelgiant į bet kurį sumažinimą, kuris buvo įvykdytas skiriant į nacionalinį rezervą kaip numatyta 14 straipsnyje.“

12 Šio reglamento 10 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybė perskirstyti nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį. Joje numatyta:

„Kiekvieno mokėtojo įnašas į mokamą mokestį nustatomas valstybės narės sprendimu, perskirsčius arba neperskirsčius visas nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalis proporcingai individualiems kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams arba pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės:

a) nacionaliniu lygiu – remiantis suma, kuria buvo padidintas kiekvieno gamintojo referencinis kiekis, arba

b) pirmiausia supirkėjui, o vėliau, prireikus, nacionaliniu lygiu.“

13 Reglamento Nr. 1788/2003 15–20 straipsniuose nustatytos tam tikros sąlygos, kuriomis individualūs referenciniai kiekiai gali būti perduoti.

14 Šio reglamento 16 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta:

„Iki kiekvieno dvylikos mėnesių laikotarpio pabaigos valstybės narės leidžia tą laikotarpį laikinai perduoti dalį individualių referencinių kiekių, kuriais, nors ir turi tam teisę, gamintojai neketina naudotis.“

15 Šio reglamento 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Individualūs referenciniai kiekiai perduodami kartu su ūkiu jį perimantiems gamintojams ūkį parduodant, išnuomojant, perleidžiant pagal faktinį arba numatomą paveldėjimą ar kitais, panašias teisines pasekmes gamintojams turinčiais būdais, laikantis išsamių taisyklių, kurias turi nustatyti valstybės narės, atsižvelgiant į pieno produktų gamybai naudojamą plotą ar kitus objektyvius kriterijus ir, prireikus, į bet kurį šalių susitarimą. Referencinio kiekio dalis, kuri, jei tokia yra, nebuvo perduota kartu su ūkiu, patenka į nacionalinį rezervą.“

16 Reglamento Nr. 1788/2003 18 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Siekdamos sėkmingo pieno gamybos restruktūrizavimo arba aplinkos apsaugos gerinimo, valstybės narės, vadovaudamosi išsamiomis taisyklėmis, kurias jos nustato atsižvelgusios į teisėtus suinteresuotų šalių interesus, gali:

<...>

b) pagal objektyvius kriterijus nustatyti sąlygas, kuriomis gamintojai gali gauti dvylikos mėnesių laikotarpio pradžioje, mainais į mokėjimą, individualius referencinius kiekius, perskirstytus kompetentingos institucijos arba tos institucijos paskirto organo, kuriuos kiti gamintojai atidavė praėjusio dvylikos mėnesių laikotarpio pabaigoje mainais į vienkartinę ar dalimis mokamą kompensaciją, lygią pirmiau minimam mokėjimui;

<...>

e) nustatyti, remiantis objektyviais kriterijais, regionus arba supirkimo zonas, kuriuose leidžiami nuolatiniai referencinių kiekių perdavimai neperduodant atitinkamos žemės, siekiant pagerinti pieno gamybos struktūrą;

f) gamintojui pateikus paraišką kompetentingai institucijai arba tos institucijos paskirtam organui, leisti galutinį referencinių kiekių perdavimą neperduodant atitinkamos žemės, arba *vice versa*, siekiant pagerinti pieno gamybos struktūrą tame ūkyje arba sudaryti galimybes gamybos ekstensyvinimui.“

Reglamentavimas tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką srityje

17 Siekiant užtikrinti atitinkamą ūkininkų gyvenimo lygį 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1782/2003, nustatančiu bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančiu tam tikras paramos schemas ūkininkams bei iš dalies keičiančiu Reglamentus (EEB) Nr. 2019/93, (EB) Nr. 1452/2001, (EB) Nr. 1453/2001, (EB) Nr. 1454/2001, (EB) Nr. 1868/94, (EB) Nr. 1251/1999, (EB) Nr. 1254/1999, (EB) Nr. 1673/2000, (EEB) Nr. 2358/71 ir (EB) Nr. 2529/2001 (OL L 270, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 40 t., p. 269), iš dalies pakeistu 2005 m. sausio 26 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 118/2005 (OL L 24, p. 15, toliau – Reglamentas Nr. 1782/2003), buvo nustatyta bendrosios išmokos schema bei kitos paramos schemos dėl tiesioginių mokėjimų, tarp kurių buvo mokėjimai, susiję su priemokomis už pieno produktus ir papildomomis išmokomis. Šis reglamentas panaikintas ir pakeistas 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 73/2009, nustatančiu bendrąsias tiesioginės paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančiu tam tikras paramos schemas ūkininkams, iš dalies keičiančiu Reglamentus (EB) Nr. 1290/2005, (EB) Nr. 247/2006, (EB) Nr. 378/2007 ir panaikinančiu Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 (OL L 30, p. 16). Tačiau pagrindinėje byloje C-230/09 *ratione temporis* taikomas Reglamentas Nr. 1782/2003.

18 Šiuo reglamentu nustatyta sistema pagrįsta, be kita ko, principais, pagal kuriuos nuo paramos gamybai pereinama prie paramos gamintojui, įdiegiant nuo gamybos apimčių atsietą kiekvieno ūkio pajamų rėmimo sistemą ir keletą egzistuojančių tiesioginių išmokų sujungiant į bendrą išmoką, kuri būtų nustatoma remiantis ankstesnėmis teisėmis į išmokas referenciniu laikotarpiu.

19 Šio reglamento 29 konstatuojamosios dalies paskutiniame sakinyje nustatyta, kad bendroji išmoka turėtų būti apskaičiuojama ūkiui.

20 Reglamento Nr. 1782/2003 62 straipsnis buvo susijęs su bendrosios išmokos schemos regioniniu įgyvendinimu. Jame nustatyta:

„<...> valstybė narė gali nuspręsti, kad nuo 2005 m. visos sumos, susidarančios dėl priemokų už pieną ir papildomų išmokų, numatytų 95 ir 96 straipsniuose, ar jų dalis būtų įtraukta į bendrosios išmokos schemą nacionaliniu ar regioniniu lygiu. Atitinkamai pakeičiamos teisės į išmokas, nustatytos pagal šią pastraipą.

Šių išmokų referencinė suma yra lygi sumoms, kurios turi būti skiriamos pagal 95 ir 96 straipsnius, apskaičiuotoms remiantis individualiu referenciniu pieno kiekiu, kurį valda turėjo tų metų, kuriais visos šios išmokos ar jų dalis buvo įtrauktos į bendrosios išmokos schemą, kovo 31 dieną.

<...>“

21 Reglamento Nr. 1782/2003 95 straipsnyje numatyta:

„1. Nuo 2004 m. iki 2007 m. pieno gamintojai turi teisę gauti priemoką už pieną. Ji skiriama valdai kalendoriniams metams už joje esančios reikalavimus atitinkančios individualios referencinės kvotos toną.

<...>

3. Individualios referencinės kvotos, kurios atitinkamų kalendorinių metų kovo 31 d. laikinai perduodamos pagal <...> Reglamento (EEB) Nr. 3950/92 <...> 6 straipsnį arba <...> Reglamento (EB) Nr. 1788/2003 <...> 16 straipsnį, laikomos esančios perėmėjo valdoje tais kalendoriniais metais.

<...>“

Nacionalinės teisės aktai

22 2004 m. rugpjūčio 9 d. Reglamento, susijusio su pieno mokesčiu (*Verordnung zur Durchführung der EG-Milchabgabenregelung*, *BGBl.* I, p. 2143, toliau – *MilchAbgV*), 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Supirkėjas gali per atitinkamą 12 mėnesių laikotarpį nepanaudotą referencinį kiekį, skirtą pristatymui (nepristatytą kiekį), perduoti kitiems pieno gamintojams, kurie viršijo jiems skirtus pristatymo referencinius kiekius (pristatė per didelius kiekius). Nepanaudotų referencinių kiekių, skirtų pristatymui, perdavimas gamintojams, pristačiusiems per didelius kiekius, vykdomas pagal šią formulę:

Kiekių, skirtų pristatymams, suma x referencinis kiekis, skirtas gamintojo, kuris pristatė per didelius kiekius, pristatymams

Visų per didelius kiekius pristačiusių gamintojų referencinių kiekių, skirtų pristatymams, suma.

<...>“

23 Pagal 2004 m. liepos 26 d. Vokietijos įstatymo, kuriuo įgyvendinama bendrosios išmokos schema (*Gesetz zur Durchführung der einheitlichen Betriebsprämie (Betriebsprämiendurchführungsgesetz*), *BGBl.* I 2004, p. 1868), 2 straipsnio 1 dalį Vokietijos Federacinė Respublika įgyvendino bendrosios išmokos schemą regioniniu lygmeniu nuo 2005 m. sausio 1 dienos.

24 2004 m. vasario 18 d. Reglamento, susijusio su priemokomis už pieną (*Verordnung über die Durchführung der Milchprämie und der Ergänzungszahlung zur Milchprämie* (*Milchprämienverordnung*), *BGBl.* I, p. 267, toliau – *MilchPrämV*), 6 straipsnis taikomas apskaičiuojant bendrąją išmoką pagal 2004 m. gruodžio 3 d. Nutarimo dėl integruotos valdymo ir kontrolės sistemos (*Verordnung über die Durchführung von Stützungsregelungen und gemeinsamen Regeln für Direktzahlungen nach der Verordnung (EG) Nr. 1782/2003 im Rahmen des Integrierten Verwaltungs- und Kontrollsystems sowie zur Änderung der Kartoffelstärkeprämienverordnung, BGBl.* I, p. 3194) 34 straipsnio 1 dalį.

25 *MilchPrämV* 6 straipsnyje nustatyta:

„1. Referenciniai kiekiai, svarbūs nustatant priemokas už pieno produktus ir papildomas išmokas, kuriuos pieno gamintojas turi metų, kuriais pateiktas prašymas, kovo 31 d., referencinių kiekių „perdavimo“ pirkėjui atveju, nurodytu 2 dalies 2 punkte, turi būti patvirtinami kompetentingos muitinės (pagrindinės muitinės) išduotu pažymėjimu (referencinius kiekius nustatantis pažymėjimas) <...>.

2. Referencinius kiekius nustatančiame pažymėjime kartu reikia nurodyti

1) realiai pieno gamintojo pristatyto ar parduoto pieno ar pieno ekvivalento kiekį per dvylikos mėnesių laikotarpį, kuris baigiasi metų, kuriais pateiktas prašymas, kovo 31 d. <...>

<...>“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-231/09

26 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje C-231/09 susijęs su dviem prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamomis bylomis, kurių vieną

pradėjo T. Aissen, o kitą – H. Rohaan, abu pieno gamintojai tiekę pieną per dvylikos mėnesių laikotarpį 2004–2005 metais. Kiekvienas iš jų per tą laikotarpį perėmė valdą, gaminančią pieną, kuriai priklausė referencinis kiekis, perduotas kartu su valda, bet šio kiekio dalį per šį laikotarpį ankstesnis ūkininkas jau panaudojo.

27 Tiek vienas, tiek kitas kompetentingos institucijos prašė patvirtinti, kad jiems buvo perduotas visas buvusio ūkininko referencinis kiekis. Ši institucija kiekvienam išdavė pažymėjimą, bet jame pažymėjo, kad perdavimo per dvylikos mėnesių laikotarpį atveju pieninė naujam ūkininkui turi nurodyti likusį pristatyti referencinį kiekį, atsižvelgiant į ankstesnio ūkininko jau pristatytą kiekį per tą patį laikotarpį.

28 Remdamasi šiais pažymėjimais ir atitinkamos pieninės pateikta informacija *Hauptzollamt Oldenburg* perskaičiavo T. Aissen ir H. Rohaan referencinius kiekius ir kiekvienam dvylikos mėnesių laikotarpiui 2004 m.–2005 m. suteikė tik perduoto referencinio kiekio dalį, kurios ankstesnis ūkininkas dar nebuvo pristatęs, kita dalis už šį laikotarpį buvo palikta šiam ūkininkui.

29 Kadangi tiek T. Aissen, tiek H. Rohaan viršijo jiems paskirtus atitinkamus referencinius kiekius, skirtus pristatymui, tai *Hauptzollamt Oldenburg* nustatė kiekvieno jų įnašą į mokestį.

30 Nustatydama mokestį *Hauptzollamt Oldenburg* perskirstė nepanaudotą nacionalinį referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį, kaip numatyta Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje. Atlikdama šį perskirstymą, tiek T. Aissen, tiek

H. Rohaan atveju ji neatsižvelgė į perimtą valdos turimą referencinį kiekį per atitinkamą laikotarpį, kurį jau panaudojo buvęs ūkininkas.

31 T. Aissen ir H. Rohaan pareiškė ieškinius dėl jiems pateiktų pranešimų apie nustatytą įnašą į mokestį.

32 *Finanzgericht Hamburg* (Hamburgo finansų teismas) patenkino šiuos ieškinius, nes manė, jog reikia atsižvelgti į visą taip perimtą valdos turimą referencinį kiekį naujo ūkininko naudai perskirstant nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį neatsižvelgiant į buvusio ūkininko pristatytą pieną.

33 *Hauptzollamt Oldenburg* pateikė kasacinį skundą *Bundesfinanzhof* (Federalinis finansų teismas).

34 Pastarojo teigimu, iš Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkto matyti, kad pasibaigus dvylikos mėnesių laikotarpiui per tyrimą, ar gamintojas pristatė daugiau pieno, nei turėjo teisę pristatyti, reikia atsižvelgti į perdavimus, pardavimus, perskaičiavimus ir laikinai pakeistus paskirstymus, kurie buvo atlikti per tą dvylikos mėnesių laikotarpį. Jei šia teise buvo pasinaudota, jos nebetenkama. Jau kartą panaudoto referencinio kiekio perdavimo, kad ir kokios buvo teisinės aplinkybės, atveju negalima sugrąžinti teisės pristatyti pieną atleidžiant nuo mokesčio per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį.

35 Tačiau *Bundesfinanzhof* mano, kad galima kalbėti apie referencinio kiekio koncepciją kaip apie abstrakčią teisę. Šiuo atžvilgiu Sąjungos teisėje, kalbant apie valdos perdavimą per dvylikos mėnesių laikotarpį, nenumatomas antro referencinio kiekio nustatymas ar apskaičiavimas, bet numatoma atsižvelgti į vieną referencinį kiekį, kuriuo pirmiausia naudojosi vienas gamintojas, vėliau kitas, kuris galėjo naudotis tik tiek, kiek dar šio referencinio kiekio neišnaudojo pirmasis gamintojas pristatydamas pieną. Taigi neatrodė, kad referencinis kiekis turėjo būti padalytas pagal kokį nors metodą vienas kitą keičiantiems gamintojams.

36 Tai pat šis teismas manė, kad, perskirstant nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio dalį, valdos perdavimo per dvylika mėnesių atveju reikia atsižvelgti į visą individualų referencinį kiekį, kuriuo disponuoja naujas šios valdos ūkininkas šio laikotarpio pabaigoje, net jei pastarasis niekada neturėjo visos teisės pristatyti šį pieno kiekį, neapmokestintą mokesčiu.

37 Tačiau *Bundesfinanzhof* neatmeta galimybės, kad, be kita ko, dėl spekuliacinio perdavimo, atlikto tik siekiant turėti geresnę padėtį perskirstant nepanaudotą referencinio kiekio dalį, rizikos toks koncepcinis neatitikimas tarp individualaus kiekio panaudojimo ir atsižvelgimo į šį referencinį kiekį perskirstant kaip į „turimą referencinį kiekį“ Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkto prasme gali prieštarauti Sąjungos teisės, įskaitant bendrųjų pieno rinkos organizavimo principų, turiniui ir prasmei.

38 Tokiomis aplinkybėmis *Bundesfinanzhof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Sąjungos] teisę, būtent Reglamento [Nr. 1788/2003] 5 straipsnio k punktą, reikia aiškinti taip, kad gamintojo, kuris per einamąjį dvylikos mėnesių laikotarpį

perėmė žemės ūkio valdą iš kito gamintojo, referencinis kiekis neapima kiekio, pagal kurį tas kitas gamintojas pristatė pieną per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį prieš perleisdamas valdą?

2. Ar nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią, įgyvendinant Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje nustatytą pristatyto perviršio išskaičiavimą iš nepanaudotos nacionalinio referencinio kiekio dalies, pirmame klausime nurodytu atveju gamintojas, kuris perėmė žemės ūkio valdą per dvylikos mėnesių laikotarpį, gali dalyvauti [paskirstant] tą nepanaudotą kiekį [kitiems pieno gamintojams], kurie viršijo jiems skirtus pristatymo referencinius kiekius, neprieštarauja [Sąjungos] teisės nuostatoms arba bendro pieno ir pieno produktų rinkos organizavimo bendriesiems principams?“

Byla C-230/09

39 Pagal Vokietijos civilinę teisę įsteigta bendrovė *Kurt und Thomas Etling in GbR* gamina pieną. 2004–2005 pieno gamybos metams šiai bendrovei buvo suteiktas 553 678 kg referencinis kiekis, skirtas pristatymams, atsižvelgiant į tai, kad nuo 2000 m. ši bendrovė 50 000 kg savo referencinio kiekio, skirto pristatymams, nuomavo. Nuomos sutartis buvo nutraukta 2005 m. vasario mėn., o ši referencinio kiekio dalis buvo perduota šiai bendrovei nuo 2005 m. kovo 1 dienos.

40 Remiantis šios bendrovės prašymu, kompetentinga žemės ūkio institucija išdavė pažymėjimą, patvirtinantį, kad 50 000 kg pristatymams skirtas referencinis kiekis jai buvo perduotas nuo 2005 m. kovo 1 d., tačiau jame buvo nurodyta, kad per dvylikos

mėnesių 2004–2005 m. laikotarpį gali būti panaudota tik dar neišnaudota šio referencinio kiekio dalis, kurią nustatys pieninė.

41 Buvęs nuomininkas iki nuomos pabaigos jau pristatė 50 000 kg pieno per šį dvylikos mėnesių laikotarpį. Remdamasi minėtu pažymėjimu ir pieninės suteikta informacija *Hauptzollamt Koblenz*, siekdama nustatyti mokėtiną mokestį, perskaičiavo referencinį kiekį, skirtą *Kurt und Thomas Etling in GbR* ir nuomininko pristatymams, ir nustatė, kad pastarasis visiškai išnaudojo referencinį kiekį, todėl už šį dvylikos mėnesių laikotarpį jis turi būti priskirtas šiam nuomininkui, o ne *Kurt und Thomas Etling in GbR*.

42 Kad būtų apskaičiuota priemoka už pieno produktus, *Hauptzollamt Koblenz* šiai bendrovei išdavė pažymėjimą, kuriame neatsižvelgė į anksčiau išnuomoto referencinio kiekio perėmimą, t. y. jame buvo nurodytas tik 553 678 kg referencinis kiekis.

43 Atmetus skundą dėl šio pažymėjimo, *Kurt und Thomas Etling in GbR* pareiškė ieškinį *Finanzgericht Rheinland-Pfalz* (Reino krašto-Pfalco finansų teismas), kurį šis patenkino tvirtindamas, kad pagrindinės bylos aplinkybėmis tokios priemokos gavimas pagal Reglamentą Nr. 1782/2003 nepriklauso nuo galimų nuomininko pristatymų.

44 *Hauptzollamt Koblenz* dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą *Bundesfinanzhof*.

45 Pastarasis teigia, kad atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1782/2003 95 straipsnio 1 dalį, kurioje numatoma, jog priemoka už pieno produktus apskaičiuojama, be kita ko, pagal individualų referencinį kiekį, suteikiantį teisę į šią priemoką ir esantį valdoje, būtų galima mokėti šią priemoką individualaus referencinio kiekio perdavimo per dvylikos mėnesių laikotarpį atveju pagal visą individualų referencinį kiekį, kuris šio laikotarpio pabaigoje priklauso perduoto referencinio kiekio gavėjui, net jei pastarasis niekada neturėjo visos teisės pristatyti šį pieno kiekį neapmokestintą.

46 Tačiau *Bundesfinanzhof* neatmeta galimybės, kad toks koncepcinis neatitikimas tarp individualaus referencinio kiekio panaudojimo ir atsižvelgimo į šį referencinį kiekį apskaičiuojant priemoką už pieno produktus kaip į „turimą referencinį kiekį“ Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkto prasme gali prieštarauti Sąjungos teisės, įskaitant bendrųjų pieno rinkos organizavimo principų, turiniui ir prasmei.

47 Tokiomis aplinkybėmis *Bundesfinanzhof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [Sąjungos] teisę, ypač Reglamento [Nr. 1788/2003] 5 straipsnio k punktą, reikia aiškinti taip, kad gamintojo referencinis kiekis per dvylikos mėnesių laikotarpį, per kurį jam buvo perduotas kito gamintojo referencinis kiekis, neapima [perduoto referencinio] kiekio [dalies], pagal kurią [pirmas] gamintojas pristatė pieną per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį?“

48 2009 m. rugpjūčio 6 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-230/09 ir C-231/09 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys bei priimtas bendras sprendimas.

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

49 Reglamente Nr. 1788/2003 buvo numatyti skirtingi individualių referencinių kiekių ar jų dalių perdavimo atvejai gamintojams. Šiuo atžvilgiu, teisės aktų leidėjo nuomone, tinkama, pirma, numatyti principo, pagal kurį valdoje esantis referencinis kiekis perduodamas su ja, išimtis ir, antra, toliau taikyti laikino perdavimo ar perskirstymo tvarką, pagal kurią kai kuriems gamintojams gali būti leidžiama didinti parduodamo per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį neapmokestinto pieno kiekį laikantis nacionalinio referencinio kiekio ribų. Tokia tvarka buvo numatyta Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje, pagal kurią buvo leidžiama perskirstyti nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio dalį gamintojams, kurie viršijo turimus kiekius per dvylikos mėnesių laikotarpį.

50 Be kita ko, šio reglamento 17 ir 18 straipsniuose buvo numatyti referencinių kiekių perdavimai, kurie, atlikti per šį laikotarpį ar jo pradžioje, paprastai turėjo įtakos gamintojo referenciniam kiekiui pasibaigus šiam laikotarpiui. Kalbant apie šiuos perdavimus iš bendros Reglamento Nr. 1788/2003 struktūros, jo tikslo atkurti pusiausvyrą tarp pasiūlos ir paklausos pieno rinkoje, kurią apibūdina struktūrinis perteklius, taikant pieno produktų ribojimą, kurio įgyvendinimą siekiama užtikrinti šiuo reglamentu, ir iš jo 10 konstatuojamojoje dalyje bei 6 straipsnio 5 dalyje numatyto principo, pagal kurį kiekių suma, kurią valstybės narės priskiria gamintojams ir skiria į nacionalinį rezervą, negali viršyti nacionalinio referencinio kiekio, matyti, kad individualus

referencinis kiekis, kuris yra tokio perdavimo objektas, gali leisti gaunančiam gamintojui parduoti neapmokestinamo pieno per tą patį laikotarpį tik jei ankstesnis šio referencinio kiekio savininkas jo nepanaudojo.

Dėl dviejų klausimų byloje C-231/09

51 Šiais dviem klausimais byloje C-231/09, kuriuos reikia išnagrinėti pirmiausia ir kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės Teisingumo Teismo klausia apie sąlygas, kuriomis leidžiama nustatyti gamintojo, kuris pristatė per didelius kiekius, dalyvavimą perskirstant nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį, numatytą Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje, kai gamintojas per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį perėmė valdą, kuriai priklauso individualus referencinis kiekis, kurioje ankstesnis gamintojas pagamino ir pristatė pieną per tą patį laikotarpį.

52 Pirmiausia reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalimi buvo leidžiama valstybėms narėms pasirinkti, ar perskirstyti nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį gamintojams, kurie pristatė per didelius kiekius, prieš nustatant pagal šios nuostatos a ir b punktuose nustatytą tvarką kiekvieno iš šių gamintojų įnašą į mokėtiną mokestį už atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį.

53 Svarbu pažymėti, kad nepanaudotos nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalies perskirstymo operacija ir gamintojų įnašo į mokėtiną mokestį nustatymo

operacija yra dvi skirtingos operacijos, net jei jos susijusios, nes pirmoji yra pirma ir papildo antrąją bei turi įtakos jos rezultatams.

54 Be to, iš Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalies formuluotės matyti, kad a ir b punktuose numatyta tvarka taikoma tik gamintojų įnašo į mokėtiną mokestį nustatymo operacijai.

55 Iš to matyti, kad, priešingai, nei teigia Europos Komisija, Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytas kiekvieno gamintojo „turimo referencinio kiekio viršijimo“ kriterijus netaikomas nepanaudotos nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalies perskirstymo operacijai.

56 Bet kuriuo atveju turimas referencinis kiekis, apibrėžtas Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkte, neturėtų būti šio perskirstymo kriterijus. Iš tiesų iš šios apibrėžties matyti, kad šis kiekis nustatomas atsižvelgiant, be kita ko, į „šiame regalmente numatytus laikinus perskirstymus“, įskaitant šio reglamento 10 straipsnio 3 dalyje numatytą perskirstymą. Turimas referencinis kiekis šio 5 straipsnio k punkto prasme tampa žinomas tik po šio perskirstymo, jei jis atliekamas.

57 Tačiau reikia išnagrinėti, ar šio 10 straipsnio 3 dalyje nustatyti kiti kriterijai taikomi tokiu atveju, kai valstybė narė nusprendžia atlikti tokį perskirstymą.

58 Šiuo klausimu šios nuostatos versijose vokiečių, prancūzų, portugalų ir slovėnų kalbomis teisės aktų leidėjas atitinkamai vartojo formuluotes: „Neuzuweisung <...>, die proportional zu den Referenzmengen der einzelnen Erzeuger oder nach objektiven,

von den Mitgliedstaaten festzulegenden Kriterien erfolgt“ (perskirstymas, atliktas proporcingai kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams ar pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės), „après réallocation ou non, proportionnellement aux quantités de référence individuelles de chaque producteur ou selon des critères objectifs à fixer par les États membres, de la partie inutilisée de la quantité de référence nationale affectée aux livraisons“ (po perskirstymo ar ne proporcingai kiekvieno gamintojo individualiems referenciniams kiekiams ar pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės, nepanaudotos nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalies), „após eventual reatribuição – proporcionalmente às quantidades de referência individuais de cada produtor ou de acordo com critérios objectivos a definir pelos Estados-Membros – da parte não utilizada da quantidade de referência nacional afectada às entregas“ (po galimo perskirstymo proporcingai kiekvieno gamintojo individualiems referenciniams kiekiams ar pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės, nepanaudotos nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalies) ir „porazdeljen ali ne, v sorazmerju z individualnimi referenčnimi količinami vsakega proizvajalca ali skladno z objektivnimi merili, ki jih določijo države članice“ (po perskirstymo ar ne proporcingai kiekvieno gamintojo individualiems referenciniams kiekiams ar pagal valstybių narių nustatytus objektyvius kriterijus).

59 Tačiau iš Reglamento Nr. 1788/2003 versijų kitomis kalbomis, kaip antai bulgarų, anglų ir olandų, matyti, kad sąvoka „proporcingai kiekvieno gamintojo (individualiems) referenciniams kiekiams arba pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės“, numatyta šio reglamento 10 straipsnio 3 dalyje, nesusijusi su galimu nepanaudotos nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalies perskirstymu, bet susijusi su gamintojų įnašo į mokėtiną mokestį nustatymu.

60 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, pirma, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą negalima remtis tik vienoje iš kalbinių versijų pavartota šios nuostatos formuluote arba teikti jai pirmenybę kitų kalbinių versijų atžvilgiu (žr., be kita ko, 2008 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Endendijk*, C-187/07, Rink. p. I-2115, 23 punktą bei 2008 m. spalio 9 d. Sprendimo *Sabatauskas ir kt.*, C-239/07, Rink. p. I-7523, 38 punktą). Antra,

skirtingos Sąjungos teksto kalbinės versijos turi būti aiškinamos vienodai ir, jei jos nesutampa, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, bendrą struktūrą ir tikslą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Endendijk* 24 punktą bei 2010 m. balandžio 29 d. Sprendimo *M ir kt.*, C-340/08, Rink. p. I-3913, 44 punktą).

61 Šiuo klausimu svarbu priminti, pirma, kad, kaip numatyta Reglamento Nr. 1788/2003 14 konstatuojamojoje dalyje, teisės aktų leidėjas norėjo mokesčio pieno ir pieno produktų sektoriuje schemos administravimui suteikti lankstumo, leisdamas valstybėms narėms nepanaudotus referencinius kiekius perskirstyti laikotarpio pabaigoje.

62 Tačiau neatrodo, kad ši galimybė buvo nauja, palyginti su anksčiau egzistavusia schema, arba kad teisės aktų leidėjas labai pakeitė ankstesnę schemą.

63 Priešingai, Reglamento Nr. 3950/92 septintoje konstatuojamojoje dalyje, kuri pakeista Reglamentu Nr. 1788/2003, jau buvo numatyta, jog „siekiant, kad schemos administravimas vyktų pakankamai lanksčiai, turėtų būti leidžiama visus nepanaudotus individualius tokio paties pobūdžio referencinius kiekius perskirstyti valstybės narės teritorijoje“. Pagal tą pačią logiką Reglamento Nr. 3950/92 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, kurią vėliau atitiko Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalis, buvo numatyta: „kiekvieno gamintojo įnašas į mokamą mokestį nustatomas valstybės narės sprendimu, perskirsčius arba neperskirsčius visas nepanaudoto nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalis proporcingai individualiems kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams arba – supirkėjo lygiu – remiantis suma, kuria buvo padidintas kiekvieno gamintojo referencinis kiekis po perskirstymo proporcingai

kiekvieno gamintojo turimiems referenciniams kiekiams, arba – nacionaliniu lygiu – remiantis suma, kuria buvo padidintas kiekvieno gamintojo referencinis kiekis“.

64 Tačiau iš šios nuostatos versijų visomis kalbomis aiškiai matyti, kad tai yra nepanaudotų referencinių kiekių perskirstymas, kuris turėjo būti atliktas „proporcingai individualiems kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams“, ir kad gamintojų įnašas į mokėtiną mokestį, savo ruožtu, turėjo būti nustatomas pagal kiekvieno gamintojo viršytą referencinį kiekį.

65 Antra, reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalį reikėtų aiškinti taip, jog sąvoka „proporcingai (individualiems) kiekvieno gamintojo referenciniams kiekiams arba pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės“ susijusi su gamintojų įnašo į mokėtiną mokestį nustatymu, o šioje formuluotėje nustatyti kriterijai papildytų numatytuosius šio 10 straipsnio 3 dalies a punkte, t. y. „remiantis suma, kuria buvo padidintas kiekvieno gamintojo referencinis kiekis“, o tai mažų mažiausiai nenaudingai komplikuotų mokesčio schemos taikymą.

66 Iš to, kas minėta, matyti, kad šioje formuluotėje numatyti kriterijai taikomi nepanaudotai nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, daliai perskirstyti.

67 Kalbant apie tikslią šių kriterijų taikymo apimtį, svarbu priminti, kad Reglamento Nr. 1788/2003 versijos vokiečių kalba 10 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „Referenzmengen“ (referencinis kiekis).

68 Kaip buvo priminta šio sprendimo 60 punkte, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą negalima remtis tik vienoje iš kalbinių versijų pavartota šios nuostatos formuluote.

69 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad šio 10 straipsnio 3 dalies versijose visomis kalbomis, išskyrus vokiečių, vartojama formuluotė „individualūs referenciniai kiekiai“, kuri, be kita ko, apibrėžta Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio j punkte kaip „gamintojo referencinis kiekis bet kurio dvylikos mėnesių laikotarpio balandžio 1 d.“.

70 Šiomis aplinkybėmis, kaip teigė *Hauptzollamt Koblenz* ir *Hauptzollamt Oldenburg*, Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį reikia perskirstyti proporcingai individualiems kiekvieno gamintojo, kuris pristatė per didelius kiekius, referenciniams kiekiams, nustatytiems atitinkamo dvylikos mėnesių laikotarpio balandžio 1 d., arba pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės.

71 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar priimdama *MilchAbgV* 14 straipsnio 1 dalį Vokietijos Federacinė Respublika siekė taikyti Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje numatytą galimybę, pagal kurią šis perskirstymas atliekamas proporcingai individualiems kiekvieno gamintojo, kuris pristatė per didelius kiekius, referenciniams kiekiams, o gal ši valstybė narė siekė, pasinaudodama šioje nuostatoje numatyta teise, nustatyti kitus objektyvius kriterijus, taikomus šiam perskirstymui, leidžiančius tokiam gamintojui, kuris per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį gavo referencinį kiekį, pagal kurį kitas jį turėjęs gamintojas pieną jau pagamino ir pristatė per tą patį laikotarpį, dalyvauti atliekant šį perskirstymą, įskaitant dalį šio referencinio kiekio ar jį visą.

72 Jei Vokietijos Federacinė Respublika pasirinktų pirmą sprendimą, reikia priminti, kad pagal sąvoką „individualus referencinis kiekis“, apibrėžtą Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio j punkte, kiek tai susiję su atitinkamo dvylikos mėnesių laikotarpio pradžia, bet kuriuo atveju negalima atsižvelgti į per šį laikotarpį perduotus referencinius kiekius.

73 Jei Vokietijos Federacinė Respublika pasirinktų antrą sprendimą, reikia konstatuoti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas, valstybėms narėms nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, nepanaudotos dalies perskirstymo tikslais numatydamas galimybę nustatyti kitus objektyvius kriterijus, o ne individualų referencinį kiekį, šiuo tikslu joms suteikė pakankamai plačią diskreciją. Tačiau faktas, kad valstybės narės neturėjo teisės nustatyti bet kokių kriterijų šiuo atžvilgiu.

74 Iš tiesų, valstybės narės, priimdamos Sąjungos teisę įgyvendinančias priemones, turi naudotis savo diskrecija, be kita ko, paisydamos bendrųjų Sąjungos teisės principų (šiuo klausimu žr. 2002 m. birželio 20 d. Sprendimo *Mulligan ir kt.*, C-313/99, Rink. p. I-5719, 35 punktą bei 2004 m. kovo 25 d. Sprendimo *Azienda Agricola Giorgio, Giovanni ir Luciano Visentin ir kt.*, C-495/00, Rink. p. I-2993, 40 punktą), tarp kurių yra teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos, proporcingumo ir nediskriminavimo principai. Be to, tokios įgyvendinimo priemonės turi atitikti pagrindines teises, kaip antai nuosavybės teisę (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Mulligan ir kt.* 36 punktą).

75 Be to, kalbant apie faktą, kad nacionalinio teisės akto, kaip antai taikomas pagrindinėje byloje, priėmimas nepažeidžia bendros žemės ūkio politikos, pažymėtina, kad toks teisės aktas neturėtų būti priimtas ar taikomas taip, kad pažeistų šios politikos tikslus, konkrečiau kalbant, bendro pieno rinkos organizavimo numatytus tikslus (šiuo

klausimu žr. minėto Sprendimo *Mulligan ir kt.* 33 punktą). Šiuo klausimu, be kita ko, reikia paminėti Reglamente Nr. 1788/2003 nustatytus mokesčio schemos veikimo principus, įskaitant susijusius su referencinių kiekių perdavimu.

76 Šiuo atžvilgiu, jei šio sprendimo 50 punkte minėtas principas, pagal kurį valstybės narės gamintojams priskirtų referencinių kiekių ir jos nacionaliniam rezervui skirtų referencinių kiekių suma neturi viršyti nacionalinio referencinio kiekio, turi įtakos gamintojo, kuris perėmė visą ar dalį jau panaudoto individualaus referencinio kiekio, teisei pristatyti neapmokestintą pieną, šis principas negali turėti įtakos perskirstymo operacijai, numatytai Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje. Iš tiesų tiek, kiek šios operacijos vienintelis tikslas leisti valstybėms narėms dvylikos mėnesių laikotarpio pabaigoje perskirstyti nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį gamintojams, kurie pristatė per didelius kiekius, ji neturi įtakos šios nepanaudotos dalies dydžiui ir todėl negali turėti įtakos lygybei tarp, viena vertus, individualių referencinių kiekių ir atitinkamos valstybės narės nacionaliniam rezervui skirtų referencinių kiekių sumos ir, kita vertus, nacionalinio referencinio kiekio.

77 Todėl valstybės narės, įgyvendindamos Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje nustatytą teisę, gali teisėtai nustatyti „objektyvius kriterijus“, leidžiančius gamintojams, kuriems per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį buvo perduotas referencinis kiekis, už kurį ankstesnis gamintojas per tą patį dvylikos mėnesių laikotarpį jau pristatė pieną, dalyvauti atliekant šį perskirstymą, įskaitant šio referencinio kiekio dalį ar jį visą, jei šis teisės aktas atitinka kitus šio sprendimo 74 ir 75 punktuose nurodytus reikalavimus.

78 Tačiau valstybės narės turi užtikrinti, kad tokie teisės aktai būtų priimti taip, kad būtų draudžiami perdavimai, kurių, nepaisant Reglamente Nr. 1788/2003 nustatytų formalių sąlygų laikymosi, vienintelis tikslas leisti kai kuriems gamintojams, kurie pristatė per didelius kiekius, gauti palankesnę poziciją perskirstant nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį. Iš tiesų, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad Sąjungos reglamentų taikymas neturi apimti ūkio subjektų piktnaudžiavimo (šiuo klausimu žr. 1996 m. gegužės 2 d. Sprendimo *Paletta*, C-206/94, Rink. p. I-2357, 24 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką bei 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Emsland-Stärke*, C-110/99, Rink. p. I-11569, 51 punktą).

79 Atsižvelgiant į minėtus svarstymus, į byloje C-231/09 pateiktus klausimus reikia atsakyti taip:

— Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį reikia perskirstyti proporcingai individualiems kiekvieno gamintojo, kuris pristatė per didelius kiekius, referenciniams kiekiams, nustatytiems atitinkamo dvylikos mėnesių laikotarpio balandžio 1 d., arba pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės. Pagal šioje nuostatoje vartojamą individualaus referencinio kiekio sąvoką negalima atsižvelgti į per šį laikotarpį perduotus referencinius kiekius.

— Nacionalinės teisės aktas, kuriuo įgyvendinama Reglamento Nr. 1788/2003 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta teisė nustatyti objektyvius kriterijus, pagal kuriuos perskirstoma nepanaudota nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalis, be kita ko, neturi pažeisti bendrųjų Sąjungos teisės principų ir bendros žemės ūkio politikos tikslų, konkrečiau kalbant, bendro pieno rinkos organizavimo tikslų.

— Dėl šių tikslų nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, priimti įgyvendinant šią teisę, kurie leidžia gamintojams, kurie pristatė per didelius kiekius, jei jiems per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį pagal Reglamento Nr. 1788/2003 nuostatas buvo perduotas individualus referencinis kiekis, už kurį ankstesnis šį kiekį turėjęs gamintojas pieną jau pagamino ir pristatė per tą patį laikotarpį, dalyvauti atliekant šį perskirstymą, įskaitant šio referencinio kiekio dalį ar jį visą. Tačiau valstybės narės turi užtikrinti, kad tokie teisės aktai būtų priimti taip, kad būtų draudžiami perdavimai, kurių, nepaisant šiame reglamente nustatytų formalių sąlygų laikymosi, vienintelis tikslas leisti kai kuriems gamintojams, kurie pristatė per didelius kiekius, gauti palankesnę poziciją perskirstant nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį.

Dėl klausimo byloje C-230/09

80 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje C-230/09 matyti, kad ginčas šioje pagrindinėje byloje susijęs su referencinio kiekio, pagal kurį turi būti nustatoma priemokos už pieno produktus, skirtos *Kurt und Thomas Etling in GbR*, suma, nustatymu. Šiuo atžvilgiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punktą tik tiek, kiek mano, jog Reglamento Nr. 1782/2003, reglamentavusio šios priemokos apskaičiavimą klostantis pagrindinės bylos aplinkybėms, 95 straipsnio 1 dalyje, kalbant apie šį apskaičiavimą, nurodomas 5 straipsnio k punktas.

81 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą reikia suprasti taip, kad šis teismas iš esmės klausia, ar formuluotė „valdoje esanti individuali referencinė kvota, už kurią skiriama priemoka“, numatyta Reglamento Nr. 1782/2003 95 straipsnio 1 dalyje, turi būti suprantama taip, kad kai gamintojui per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį perduodamas referencinis kiekis, kuriuo

jau pasinaudojo ankstesnis jo savininkas per tą patį laikotarpį, ši formuluotė apima ir pastarąjį referencinį kiekį.

82 Pirmiausia reikia išnagrinėti, ar prielaida, pagal kurią Reglamento Nr. 1782/2003 95 straipsnio 1 dalyje daroma nuoroda į sąvoką „turimas referencinis kiekis“, kaip ji apibrėžta Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkte, yra teisinga.

83 Taigi, kaip teigia tiek Komisija savo raštuose, tiek generalinis advokatas išvados 19 ir 20 punktuose, Reglamento Nr. 1782/2003 95 straipsnio 1 dalyje tiksliai nevartojama sąvoka „turimas referencinis kiekis“, apibrėžta Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkte. Tačiau tiek, kiek šioje 95 straipsnio 1 dalyje vartojama formuluotė „individualus referencinis kiekis“, nuoroda į dalį „valdoje esanti“ buvo nenaudinga, jei teisės aktų leidėjas ketino remtis sąvoka „individualus referencinis kiekis“, numatyta Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio j punkte.

84 Be to, iš Reglamento Nr. 1782/2003 95 straipsnio 3 dalies matyti, kad individualus referencinis kiekis, kuris yra laikino perdavimo objektas pagal Reglamento Nr. 1788/2003 16 straipsnį, kalendorinių metų kovo 31 d. turi būti laikomas esančiu perėmėjo valdoje. Tai yra tą dieną, kai gamintojo, kuris gali gauti priemoką už pieno produktus, situacija turi būti vertinama, siekiant apskaičiuoti tą priemoką.

85 Tačiau „turimas referencinis kiekis“ pagal Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punktą nustatomas atsižvelgiant į šią datą.

86 Atsižvelgiant į šiuos svarstymus reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 1782/2003 95 straipsnio 1 dalyje teisės aktų leidėjas iš tiesų numatė sąvoką „turimas referencinis kiekis“, kaip ji apibrėžta Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkte.

87 Todėl reikia išnagrinėti, ar kai gamintojui per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį perduodamas referencinis kiekis, kuriuo jau pasinaudojo ankstesnis jo savininkas per tą patį laikotarpį, ši formuluotė apima ir pastarąjį referencinį kiekį.

88 Sąvoka „turimas referencinis kiekis“, apibrėžta Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkte, reiškia „referencinį kiekį, kurį gamintojas turi dvylikos mėnesių laikotarpio, kuriam skaičiuojamas mokestis, kovo 31 d., atsižvelgus į visus šiame reglamente numatytus perdavimus, pardavimus, perskaičiavimus ir laikinai pakeistus paskirstymus, kurie buvo atlikti per tą dvylikos mėnesių laikotarpį“. Taigi jos vaidmuo šio reglamento struktūroje svarbus ir todėl ji neturėtų būti analizuojama neatsižvelgiant į kontekstą.

89 Iš tiesų, iš Reglamento Nr. 1788/2003 5 konstatuojamosios dalies, 4 straipsnio antros pastraipos ir 10 straipsnio 3 dalies a punkto teksto matyti, kad šis referencinis kiekis yra tik pagrindas siekiant nustatyti galimą gamintojų per didelį pristatytą kiekį, taigi ir mokėtino mokesčio sumą, o sąvoka „turimas referencinis kiekis“ nevartojama jokioje kitoje šio reglamento nuostatoje.

90 Taigi, jei individualų referencinį kiekį ar jo dalį perdavimo atveju gamintojas gali panaudoti neapmokestinamam pristatymui per dvylikos mėnesių laikotarpį ir po to gamintojas gavėjas gali jį įtraukti į turimą referencinį kiekį ir taip sumažinti savo per didelį pristatytą kiekį per šį laikotarpį, tas pats referencinis kiekis per tą patį

dvylikos mėnesių laikotarpį bus panaudotas du kartus, o tai prieštarauja šio sprendimo 50 punkte nurodytam ir 76 punkte primintam principui, pagal kurį valstybių narių gamintojams priskirtų kiekių ir į nacionalinį rezervą skirtų kiekių suma neturi viršyti nacionalinio referencinio kiekio.

91 Šis sprendimas taip pat atitinka bendrą Reglamento Nr. 1782/2003 struktūrą tiek, kiek ja vengiama rizikos, jog per tą patį laikotarpį priemoka už pieno produktus bus skirta dviem skirtingiems gamintojams remiantis tuo pačiu turimu referenciniu kiekiu.

92 Todėl turimo referencinio kiekio sąvokos nereikia atskirti nuo gamintojų panaudojimo ir todėl ji neturėtų apimti perduoto individualaus referencinio kiekio, kurį jau panaudojo kitas gamintojas per tą patį dvylikos mėnesių laikotarpį, ar jo dalies.

93 Todėl, atsižvelgiant į visas minėtas išvadas, į byloje C-230/09 pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad Reglamento Nr. 1782/2003 95 straipsnio 1 dalyje numatyta sąvoka „valdoje esanti individuali referencinė kvota, už kurią skiriama priemoka“, kuri atitinka sąvoką „turimas referencinis kiekis“, apibrėžtą Reglamento Nr. 1788/2003 5 straipsnio k punkte, turi būti aiškinama taip, kad kai gamintojui per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį perduodamas referencinis kiekis, kuriuo jau pasinaudojo ankstesnis jo savininkas per tą patį laikotarpį, ši formuluotė neapima, kiek tai susiję su perėmėju, perduoto referencinio kiekio dalies, pagal kurią perdavėjas jau pristatė neapmokestintą pieną.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

94 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1788/2003, nustatančio mokestį pieno ir pieno produktų sektoriuje, iš dalies pakeisto 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2217/2004, 10 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį reikia perskirstyti proporcingai individualiems kiekvieno gamintojo, kuris pristatė per didelius kiekius, referenciniams kiekiams, nustatytiems atitinkamo dvylikos mėnesių laikotarpio balandžio 1 d., arba pagal objektyvius kriterijus, kuriuos turi nustatyti valstybės narės. Pagal šioje nuostatoje vartojamą individualaus referencinio kiekio sąvoką negalima atsižvelgti į per šį laikotarpį perduotus referencinius kiekius.

2. Nacionalinis teisės aktas, kuriuo įgyvendinama Reglamento Nr. 1788/2003, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2217/2004, 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta teisė nustatyti objektyvius kriterijus, pagal kuriuos perskirstoma nepanaudota

nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalis, be kita ko, neturi pažeisti bendrųjų Sąjungos teisės principų ir bendros žemės ūkio politikos tikslų, konkrečiau kalbant, bendro pieno rinkos organizavimo tikslų.

3. Dėl šių tikslų nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, priimti įgyvendinant šią teisę, kurie leidžia gamintojams, kurie pristatė per didelius kiekius, jei jiems per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį pagal Reglamento Nr. 1788/2003, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2217/2004, nuostatas buvo perduotas individualus referencinis kiekis, už kurį ankstesnis šį kiekį turėjęs gamintojas pieną jau pagamino ir pristatė per tą patį laikotarpį, dalyvauti atliekant šį perskirstymą, įskaitant šio referencinio kiekio dalį ar jį visą. Tačiau valstybės narės turi užtikrinti, kad tokie teisės aktai būtų priimti taip, kad būtų draudžiami perdavimai, kurių, nepaisant šiame reglamente nustatytų formalių sąlygų laikymosi, vienintelis tikslas leisti kai kuriems gamintojams, kurie pristatė per didelius kiekius, įgyti palankesnę poziciją perskirstant nepanaudotą nacionalinio referencinio kiekio, skirto pristatymams, dalį.

4. 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1782/2003, nustatančio bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančio tam tikras paramos schemas ūkininkams bei iš dalies keičiančio Reglamentus (EEB) Nr. 2019/93, (EB) Nr. 1452/2001, (EB) Nr. 1453/2001, (EB) Nr. 1454/2001, (EB) Nr. 1868/94, (EB) Nr. 1251/1999, (EB) Nr. 1254/1999, (EB) Nr. 1673/2000, (EEB) Nr. 2358/71 ir (EB) Nr. 2529/2001, iš dalies pakeisto 2005 m. sausio 26 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 118/2005, 95 straipsnio 1 dalyje numatyta sąvoka „valdoje esanti individuali referencinė kvota, už kurią skiriama priemoka“, kuri atitinka sąvoką „turimas referencinis kiekis“, apibrėžtą Reglamento Nr. 1788/2003, iš

dalies pakeisto Reglamentu Nr. 2217/2004, 5 straipsnio k punkte, turi būti aiškinama taip, kad kai gamintojui per atitinkamą dvylikos mėnesių laikotarpį perduodamas referencinis kiekis, kuriuo jau pasinaudojo ankstesnis jo savininkas per tą patį laikotarpį, ši formuluotė neapima, kiek tai susiję su perėmėju, perduoto referencinio kiekio dalies, pagal kurią perdavėjas jau pristatė neapmokestintą pieną.

Parašai.